

**Klaipėdos miesto Savivaldybės administracijos 2018-06-15 rašto Nr. (4.36E)-R2-1765
komentaras**

**DĖL PASTABŲ ATRANKOS INFORMACIJAI APIE AB „KLAIPĖDOS MEDIENA“
PLANUOJAMĄ VEIKLĄ**

1. Patikslinti pav. 1 AB „Klaipėdos mediena“ aplinkos oro taršos šaltinių išdėstymo planą, kuris pateiktoje atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo informacijoje yra visiškai neįskaitomas

AB „Klaipėdos mediena“ oro taršos šaltinių išdėstymo planas atrankos informacijos 1 pav. yra patikslintas.

2. Atrankos informacijoje nurodyta „Išanalizavus teršalų sklaidos modeliavimo rezultatus, yra darytina išvada, dėl AB „Klaipėdos mediena“ vykdomos ir planuojamos ūkinės veiklos teršalų koncentracijos aplinkos ore neviršys nustatytų ribinių verčių“. Tačiau praktiškai gauname gretimų teritorijų gyventojų bei kitų ūkinės veiklos vykdytojų skundus dėl oro taršos kietosiomis dalelėmis, todėl manome, kad ši informacija yra nepagrįsta.

Atrankos informacijoje pateikta išvada dėl planuojamos ūkinės veiklos priimtumo yra padaryta vadovaujantis LR aplinkos ministerijos patvirtintais teisės aktais bei metodiniais nurodymais. Yra įvertinta vykdomos ir planuojamos veiklos numatoma tarša, gauti modeliavimo rezultatai palyginti su LR sveikatos ministerijos nustatytais teršalų koncentracijų ribinėmis vertėmis gyvenamojoje aplinkoje, kurios nėra viršijamos.

Įmonėje susidaranti teršalų, įskaitant kietąsias daleles, sklaidos modeliavimui panaudoti patikimi duomenys: atestuotų laboratorijų atliktų instrumentinių matavimų rezultatai ir laboratoriniais tyrimais nustatyti taršos šaltiniuose susidaranti teršalų koncentracijos, oficialioji meteorologinė informacija, yra įvertinta gretimų ūkio subjektų aplinkos oro foninė tarša.

4-me atrankos informacijos priede detalai aprašyta modeliavimo metodologija, pateikta vizualinė informacija apie visų teršalų koncentracijų kitimą ir sklaidimą aplinkos ore nepalankiausiomis sąlygomis.

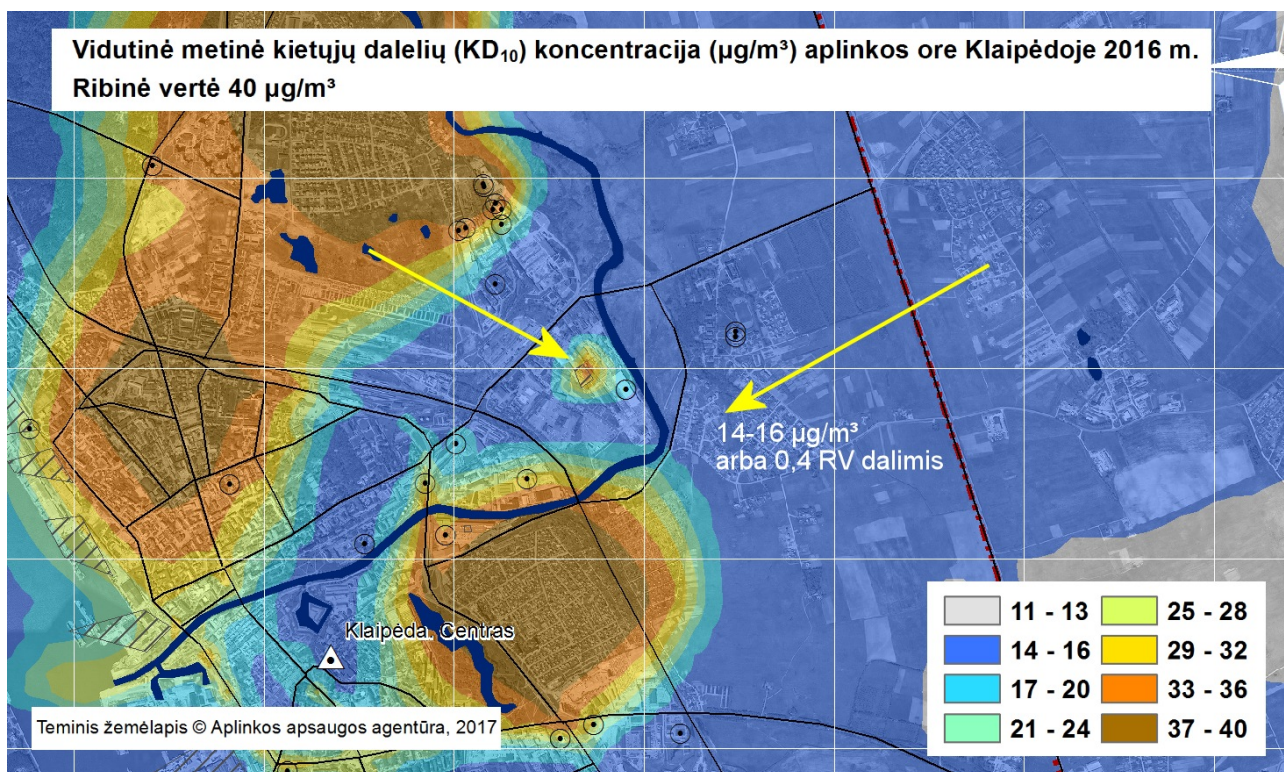
Įsitikinimas, kad AB „Klaipėdos mediena“ ūkinė veikla – vienintelė dulktumo priežastis Paupių rajone, yra klaidingas. Paupių rajono bendruomenės gretimybėse yra daug neorganizuotų dulkių skleidimo šaltinių: nuolat statomi nauji namai, statybos vietose tiesiamos inžinerinės komunikacijos, veikia sunkioji technika, sunkiasvoriais automobiliais gabenamos statybinės medžiagos. Be to, kilometrai gyvenvietės gatvelių iki šiol žvyruoti, netolimoje teritorijoje dar liko dirbamų žemės ūkio laukų, Liepų, Joniškės, Jaunystės, Klemiškės gatvėmis nuolat vyksta intensyvus autotransporto judėjimas ir pan.

Priešingai, visi AB „Klaipėdos mediena“ kietąsias daleles išskiriantys šaltiniai technologinėse linijose yra aprūpinti oro valymo įrenginiais – daugiausia šiuolaikiniais rankoviniais filtrais, su įmonės galingiausiais kurą deginančiais įrenginiais be ciklonų papildomai veikia elektrostatiniai filtrai, kurie sulaiko smulkiausias kelių mikronų dydžio daleles daugiau 99,5 % efektyvumu.

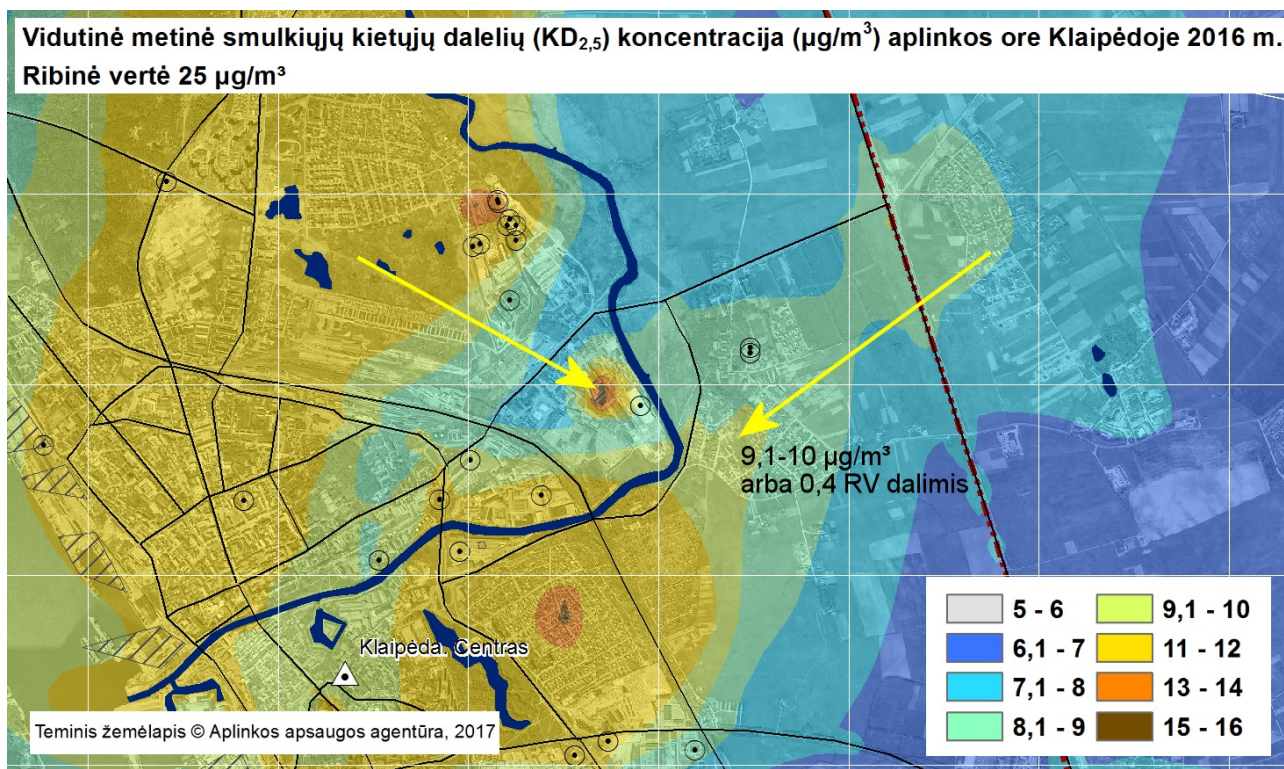
Parengtoje atrankos informacijoje planuojamos veiklos numatomas poveikis išnagrinėtas kartu su dabar vykdomos veiklos daromu poveikiu ir yra įvertintas kaip priimtinas: išmatuota bei apskaičiuota įmonės veiklos sukeliama tarša nėra tokia reikšminga, kad keltų pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai. Nėra pagrindo manyti, kad potencialiai įmanomos teršalų koncentracijos gretimoje gyvenamojoje zonoje pasieks ribinę vertę, nekalbant apie galiojančių

normų viršijimą, nes visi gamybos vystymosi planai yra paremti įmonės vadovybės atsakingu požiūriu į aplinkos apsaugos užduočių sprendimą.

Gauti rezultatai atitinka Aplinkos apsaugos agentūros oro kokybės vertinimo skyriaus atlikto oro užterštumo modeliavimo rezultatus.

Nuoroda: http://oras.gamta.lt/files/Klaipeda2016_kd10_vid.png

Nuoroda: http://oras.gamta.lt/files/Klaipeda2016_kd25_vid.png

Klaipėdos miesto aplinkos oro užterštumo kietosiomis dalelėmis žemėlapiuose yra gerai matoma situacija Paupių rajone. Vidutinei metinei KD_{10} koncentracijai AB „Klaipėdos mediena“ įtakos neturi. Dar smulkesnių $KD_{2,5}$ dalelių šleifas pasiekia Paupių rajoną iš pietvakarių kryptimi išdėstytos miesto teritorijos. Visais atvejais kenksmingų sveikatai kietųjų dalelių koncentracija neviršija Paupių rajone 0,4 ribinės vertės.

Išsamiau apie Aplinkos apsaugos agentūros modeliavimui naudotą programinę įrangą bei pradinių duomenų gavimo šaltinius <http://oras.gamta.lt/cms/index?rubricId=45be1152-1e5a-4162-a612-e03ba819de98>.

3. Informacija atrankai yra pavadinta „pagrindinės gamybos oro valymo sistemų tobulinimas“. Pateiktoje atrankoje nėra aiškiai įvardinta koks bus tobulinimas, kaip jis realiai veiks.

Atrankos informacijos rengimo priežastis yra Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo **2 priedo 3.1 punktas**, nes AB „Klaipėdos mediena“ dalyvauja investiciniame projekte, skirtame įgyvendinti 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos patvirtintą direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją. Direktyvoje rekomenduojama atsinaujinančius energijos išteklius naudoti ir centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje, todėl nepriklausomo šilumos gamintojo veiklai vykdyti, **įmonė ketina įrengti 6 MW galios biokuro katilą**, kurio pagamintą šilumą perduoti Klaipėdos miestui.

Kadangi įmonėje yra veikiantis 6 MW katilas, todėl planuojamai veiklai yra taikomas minėto įstatymo **2 priedo 14 punktas**, dėl planuojamos ūkinės veiklos, *kuriai turi būti atliekama atranka*, išplėtimo.

Įmonėje planingai gerinamos darbo sąlygos, technologinės linijos aprūpinamos naujesnėmis oro valymo sistemomis. Nors MDP ir baldų gamyba nėra įtraukta į planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo įstatymo taikymo sritį, kad būtų įvertintas visuminis veiklos poveikis, į atrankos informaciją be katilinės išplėtimo buvo įtraukti duomenys apie artimiausiu metu planuojamus montuoti oro valymo įrengimus baldų bei MDP gamybos technologinėse linijose.

Sutrumpintai ši veikla buvo pavadinta „*pagrindinės gamybos oro valymo sistemų tobulinimas*“. Planuojamų filtrų charakteristikos yra nurodytos pateikto dokumento 11-me puslapyje, o numatomų taršos šaltinių rodikliai bei planuojami išmetimai – 13-me puslapyje. Jų poveikis aplinkos orui įvertintas atlikus išmetamų teršalų sklaidos modeliavimą. Procedūra bei rezultatai išsamiai aprašyti atrankos informacijos 4-me priede.

Atsižvelgiant į gretimų teritorijų gyventojų bei kitų ūkinės veiklos vykdytojų pranešimus bei pateiktą informaciją, manome, kad planuojamai ūkinei veiklai būtinas poveikio aplinkai vertinimas. Siekiant darnaus vystymosi, poveikio aplinkai vertinimas turėtų būti vykdomas kartu su poveikio visuomenės sveikatos vertinimu

Antraip, atrankos informacijoje pateiktas *kiekybinis* situacijos vertinimas, taikant matematinius metodus atliktų tyrimų duomenimis apdoroti. Reiškinių identifikavimas yra objektyvus, patikimumas aukštas, nes gali būti atkartotas kitų vertintojų.

Visuomenė remiasi *kokybiniais* stebėjimais, kurie yra subjektyvūs ir turi žemesnį patikimumą, kadangi pateikia interpretacinį, kylantį iš situacijos paaiškinimą.

Išnagrinėjus pridėtą Paupių bendruomenės 2018-05-23 prašymą „Dėl AB „Klaipėdos mediena“ veiklos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai nustatymo“, atkreipiame dėmesį, kad planuojama veikla, dėl kurios parengta atrankos informacija, yra naujo 6 MW katilo statyba bei dviejų oro valymo sistemų montavimas:

- planuojamai ūkinei veiklai – 6 MW katilui įrengti – pagal PAV įstatymą yra privaloma atranka. Dėl šios veiklos visuomenės atstovai pastabų ar pasiūlymų prašyme neteikia;

- bendruomenės prašyme išdėstytos mintys dėl kitų įmonėje vykdomų gamybinių procesų pasižymi vertinimo abstraktumu. Pavyzdžiui, sunku suvokti siūlymą nustoti naudoti pagrindines medžiagas, remiantis tam netaikomu teisės aktu, arba reikalavimą pažeidinėti brangaus oro valymo įrenginio gamintojo nustatytą eksploataavimo tvarką bei kitus panašaus pobūdžio pastabų motyvus;

- faktiniais duomenimis, įrodančiais teršalų koncentracijų viršijimą, laikomos nuotraukos;

- siūlomos PAV procedūros pagal su vykdoma veikla neturinčių ryšio teisės aktų nuostatas ir kt.

Dėl nuomonės pradėti poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo procedūras.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-474 patvirtintas **Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų tvarkos aprašas**, kuriame nurodyta:

- PVSV atliekamas, kai Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytais atvejais yra planuojamos ūkinės veiklos rūšys, kurioms turi būti nustatomos arba tikslinamos sanitarinės apsaugos zonų (toliau – SAZ) ribos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu, tačiau joms nustatyti ar tikslinti neatliekamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka. [Nr. [V-720](#), 2014-06-19, paskelbta TAR 2014-06-19, i. k. 2014-07784]

Tvarkos apraše vartojama sąvoka planuojama ūkinė veikla – ūkinė veikla, kuri yra planuojama arba kuriai nustatomos arba tikslinamos sanitarinės apsaugos zonų ribos.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintos **sanitarinės apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklės** numato:

- SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliami cheminė, fizikinė aplinkos oro tarša, tarša kvapais ar kita tarša, kurios rodiklių ribinės vertės reglamentuotos teisės norminiuose aktuose, už SAZ ribų neviršytų teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinkai nustatytų ribinių taršos verčių. SAZ ribos nustatomos apie stacionarius taršos šaltinius. [Nr. [V-231](#), 2014-02-13, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01536]

Sąvoka **SAZ** – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. [Nr. [V-231](#), 2014-02-13, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01536]

- SAZ ribos turi būti didinamos, kai tarša gyvenamojoje aplinkoje ir/ar rekreacinėje teritorijoje yra ar gali būti didesnė nei ribinė, esant nepalankiai vėjų kryptims, esant nepalankioms teršalų išsisklaidymo sąlygoms.

AB „Klaipėdos mediena“ turi patvirtintą sanitarinės apsaugos zoną, kuri yra sutapatinta su sklypo ribomis. Žemės naudojimo sąlygos yra nustatytos detalizajame plane bei užregistruotos nekilnojamojo turto registre.

AB „Klaipėdos mediena“ tarša dėl veiklos esminių pakeitimų už SAZ ribų vertinama teisės aktuose nustatytais atvejais rengiamuose atrankos ar analogiškuose dokumentuose.

Einamieji pakeitimai fiksuojami taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitose, kas yra pagrindas įmonės Taršos leidimo sąlygoms pakeisti.

Pateiktoje atrankos informacijoje sumodeliuota bendra esamos ir planuojamos veiklos teršiančių medžiagų sklaida. Visais atvejais teršalų ribinių verčių viršijimas ar tariamas viršijimas nėra nustatytas.

Kadangi modeliavimo rezultatais Paupių rajono gyvenamojoje aplinkoje susidarančių dėl AB „Klaipėdos mediena“ ūkinės veiklos teršalų koncentracijų ribinių verčių viršijimų nėra prognozuojama, pradėti planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo bei poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras dėl Paupių bendruomenės 2018-05-23 prašyme išdėstytų motyvų, mūsų manymu, nėra pagrindo.